

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з видавничої справи, культури та української
філології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

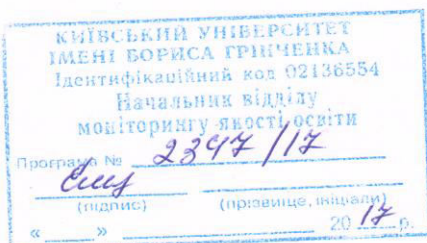

«04» 09 2017 р

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
УКРАЇНСЬКА МОВА

Спеціальність:

- 012 Дошкільна освіта
- 013 Початкова освіта
- 014 Середня освіта (014.11 Середня освіта (Фізична культура))
- 014 Середня освіта (014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво))
- 014 Середня освіта (014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво))
- 022 Дизайн
- 024 Хореографія
- 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа(Бібліотечна справа)
- 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа(Діловодство)
- 061 Журналістика (Видавнича справа та реагування)
- 072 Фінанси, банківська справа та страхування (Фінанси і кредит)
- 073 Менеджмент (Організація виробництва)
- 081 Право
- 231 Соціальна робота (Соціальна педагогіка)

Київ - 2017 рік

Робоча програма «Українська мова» для студентів за спеціальністю
012 Дошкільна освіта; 013 Початкова освіта; 014 Середня освіта
(014.11 Середня освіта (Фізична культура)); 014 Середня освіта
(014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво)); 014 Середня освіта
(014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво)); 022 Дизайн; 024 Хореографія;
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа(Бібліотечна справа);
029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа(Діловодство);
061 Журналістика (Видавнича справа та реагування); 072 Фінанси, банківська
справа та страхування (Фінанси і кредит); 073 Менеджмент (Організація
виробництва); 081 Право; 231 Соціальна робота (Соціальна педагогіка)

Розробники: Груздьова Олена Вікторівна, Гаєвська Наталія Сергіївна,
Діденко Наталія Миколаївна, Кашуба Наталія Вікторівна, Король Наталія
Вікторівна, Микитенко Вікторія Олександрівна - викладачі циклової комісії з
видавничої справи, культури та української філології Університетського
коледжу Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії з видавничої справи,
культури та української філології
Протокол від 29 серпня 2017 року №1

Голова циклової комісії з видавничої справи, культури та
української філології

О.В.Груздьова

1. Опис навчальної дисципліни

Таблиця 1.1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма /предметна спеціалізація	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	форма навчання
	<p>Галузі знань 01 Освіта, 02 Культура і мистецтво, 06 Журналістика, 07 Управління та адміністрування, 08 Право, 23 Соціальна робота</p> <p>Спеціальності 012 Дошкільна освіта (Освітня програма: Дошкільна освіта), 013 Початкова освіта (Освітня програма: Початкова освіта), 014.13 Середня освіта (Предметна спеціалізація: 014.13 Середня освіта (Музичне мистецтво), 014.12 Середня освіта (Образотворче мистецтво), 014.11 Середня освіта (Фізична культура)), 022 Дизайн (Освітня програма: Дизайн), 024 Хореографія (Освітня програма: Хореографія), 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (Освітня програма: Бібліотечна справа; Діловодство), 061 Журналістика (Освітня програма: Видавнича справа та редагування), 072 Фінанси, банківська справа та страхування (Освітня програма: Фінанси і кредит), 073 Менеджмент (Освітня програма: Організація виробництва), 081 Право (Освітня програма: Право), 231 Соціальна робота (Освітня програма: Соціальна педагогіка)</p>	Нормативна	
Загальна кількість годин – 82		Рік підготовки	
		1-й	
		Семестр	
		1-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: Аудиторних		Лекції	
		8 год.	4 год.
		Практичні	
		16 год.	22 год.
		Семінарські	
		4 год.	12 год.
		Модульний контроль	
		2 год.	2 год.
1-й сем. 2-й сем.		Самостійна робота	
		2 год.	4 год.
2 год.	2 год.	Освітньо-кваліфікаційний рівень: «молодший спеціаліст»	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: виховання студента як компетентну мовну особистість, яка відзначається високою мовною культурою; формування навичок комунікативно виправданого користування засобами мови в різних життєвих ситуаціях з обов'язковим дотриманням мовних норм та мовленнєвого етикету; вироблення вмінь за лексемами й граматичними формами пізнавати національне світосприймання, ментальність рідного народу.

Завдання навчальної дисципліни:

- виховання свідомого прагнення до вивчення української мови;
- вироблення у студентів компетентностей комунікативно виправдано користуватися засобами мови в різних життєвих ситуаціях;
- ознайомлення з мовною системою як основою для формування мовних умінь і навичок — орфоепічних, граматичних, лексичних, правописних, стилістичних;
- формування духовного світу студентів, цілісних світоглядних уявлень, загальнолюдських ціннісних орієнтирів, тобто прилучення через мову до культурних надбань українського народу і людства в цілому.

У результаті вивчення курсу студенти мають оволодіти такими предметними **компетентностями:**

- знати основні функції мови, роль мови у формуванні і самовираженні особистості;
- знати лінгвістичні поняття, орфоепічні, орфографічні і пунктуаційні правила;
- знати зміст основних розділів науки про мову;
- знати основні орфоепічні, орфографічні, пунктуаційні правила;
- знати морфологічні ознаки та синтаксичну роль частин мови;
- знати загальні відомості про просте і складне речення та їх види; однорідні члени речення, речення з вставними словами, відомості про відокремлені та уточнюючі члени речення, пряму мову;
- знати основні закони і принципи мовлення і спілкування;
- знати норми українського мовленнєвого етикету.
- усвідомлювати структуру власної пізнавальної діяльності: мотив-мету, план її досягнення, хід здійснення плану, оцінювання результату;
- виконувати мисленнєві дії -аналіз, порівняння, узагальнення, конкретизація, синтез, експериментування, формулювати висновки зааналогією, моделювати, робити припущення і добирати переконливі аргументи на підтвердження висловлених тез, критично оцінювати сприйняту інформацію, а також спростовувати хибні твердження, оперуючи відомими уявленнями і поняттями лінгвістичного й позалінгвістичного плану;
- самостійно здобувати знання, працювати з навчальною літературою;
- користуватись словниками різних типів;
- знаходити вивчені орфограми, пояснювати їх, правильно писати слова звиченими орфограмами, знаходити і виправляти орфографічні помилки;
- обґрунтовувати вживання розділових знаків за допомогою вивчених правил;
- правильно вживати в мовленні речення, різні за будовою та метою висловлювання;

- створювати монологічні висловлювання різних типів, стилів, жанрів з урахуванням ситуації спілкування;
- дотримуватись норм українського мовленнєвого етикету.
- вміти збагачувати свій інтелект шляхом самоосвіти, накопичувати знання та формувати навички з різних аспектів діяльності, використовуючи знання державної мови;
- удосконалювати здатність до письмової й усної комунікації державною мовою;
- володіти навичками пошуку, обробки й опрацювання інформації з дисципліни;
- вміти оперативно застосовувати знання і вміння у конкретних мовленнєвих ситуаціях;
- вміти створювати власні висловлення;
- оперуватимовознавчою термінологією у різних комунікативних процесах;
- готуватися до публічних виступів, дотримуючись етикету спілкування, використовуючи прийоми новизни та проблемні ситуації;
- вміти збагачувати свій інтелект шляхом самоосвіти та самоаналізу, толерантно ставитися до протилежних думок, вміти брати участь у дискусіях та виборі оптимальних рішень;
- використовуючи знання української мови, норми усного та писемного спілкування, вміти логічно і послідовно доводити власну думку під час професійної та соціально-побутової комунікації.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Вступ

Тема 1. Мова як суспільне явище. Українська мова в Україні

Тема 2. Практична стилістика і культура мовлення

Розділ 2. Стилiстичні засоби фонетики

Тема 1. Фонетика і культура мовлення

Тема 2. Орфоепічні та орфографічні норми. Особливості вимови та правопису голосних звуків

Тема 3. Зміни в групах приголосних

Тема 4. Вимова і позначення приголосних

Тема 5. Риторика як наука про переконливе, впливове й ефективне мовлення

Розділ 3. Стилiстичні засоби лексикології і фразеології

Тема 1. Слово як одиниця мови

Тема 2. Стилiстично нейтральна й експресивно забарвлена лексика

Тема 3. Лексико-стилiстичні синоніми, антоніми, пароніми. Тропи

Тема 4. Стилiстика і фразеологія

Тема 5. Текст як одиниця мовлення

Тема 6. Сприймання чужого мовлення. Відтворення готового тексту. Конспект як різновид стислого переказу висловлювань, що сприймається на слух

Розділ 4. Словотворчі засоби стилістики

Тема 1. Морфеми і словотвірна структура слова. Основні способи словотвору

Тема 2. Стилiстичне забарвлення та правопис значущих частин слова. Основні орфограми в префіксах і суфіксах

Розділ 5. Морфологічні засоби. Практична стилістика і культура мовлення

Тема 1. Вступ. Предмет морфології. Основні поняття морфології

Тема 2. Публічний виступ. Види підготовки публічного виступу: систематична підготовка й підготовка до конкретного виступу

Тема 3. Іменник. Особливості стилістичного вживання граматичних категорій

Тема 4. Прикметник. Розряди прикметника, особливості творення ступенів порівняння.

Тема 5. Особливості відмінювання та правопису числівників

Тема 6. Займенник. Особливості стилістичного вживання

Тема 7. Етапи підготовки промови: вибір теми, цільова настанова, моделювання аудиторії, добір і систематизація матеріалу, написання, редагування й запам'ятовування тексту, тренувальне виголошення

Тема 8. Стилiстичні аспекти дієслівних категорій

Тема 9. Особливості дієвідмінювання

Тема 10. Дієприкметник та форми на -но, - то. Особливості творення та правопису

Тема 11. Дієприслівник, особливості творення та правопису

Тема 12. Твір-роздум на морально-етичну тему в публіцистичному стилі

Тема 13. Стилїстика прислівника, особливості правопису

Тема 14. Складні випадки правопису різних частин мови

Тема 15. Службові частини мови

Тема 16. Прийменник. Особливості правопису та вживання

Тема 17. Сполучник. Особливості правопису та вживання

Тема 18. Частка. Особливості правопису. Вигук

4. Структура навчальної дисципліни

І СЕМЕСТР

№	Назва розділів і тем	Кількість годин					
		Всього	Лекції	Практичні	Семинарські	ТОЗ	Сам. роб.
I.	ВСТУП	4					
	Мова як суспільне явище. Українська мова в Україні	2	2				
	Практична стилїстика і культура мовлення	2	2	2			
II.	СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ФОНЕТИКИ	12					
	Фонетика і культура мовлення	2	2				
	Орфоепічні та орфографічні норми. Особливості вимови та правопису голосних звуків	2		2			
	Зміни в групах приголосних	2			2		
	Вимова і позначення приголосних	2		2			
	Риторика як наука про переконливе, впливове й ефективне мовлення.	2					2
	Тематичний облік знань	2				2	
III.	СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ЛЕКСИКОЛОГІЇ І ФРАЗЕОЛОГІЇ	12					
	Слово як одиниця мови	2	2				
	Стилїстично нейтральна й експресивно забарвлена лексика	2		2			
	Лексико-стилїстичні синоніми, антоніми, пароніми. Тропи	2		2			
	Стилїстика і фразеологія	2		2			
	Конспект як різновид стислого переказу висловлювань, що сприймається на слух	2		2			
	Тематичний облік знань	2				2	
	IV.	СЛОВОТВОРЧІ ЗАСОБИ СТИЛІСТИКИ	6				
Стилїстичне забарвлення значущих частин слова		2			2		
Основні орфограми в префіксах і суфіксах		2		2			
Тематичний облік знань		2				2	
Загальна кількість годин на вивчення дисципліни		36	8	16	4	6	2

II СЕМЕСТР

№	Назва розділів і тем	Кількість годин					
		Всього	Лекції	Практичні	Семинарські	ТОЗ	Сам. роб.
VI.	МОРФОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ. ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ	46					
	Вступ. Предмет морфології. Основні поняття морфології	2	2				
	Публічний виступ. Види підготовки публічного виступу: систематична підготовка й підготовка до конкретного виступу	2					2
	Іменник. Особливості стилістичного вживання граматичних категорій	4		2	2		
	Прикметник. Розряди прикметника, особливості творення ступенів порівняння.	4		2	2		
	Особливості відмінювання та правопису числівників	2		2			
	Займенник. Особливості стилістичного вживання	4		2	2		
	Тематичний облік знань	2				2	
	Етапи підготовки промови: вибір теми, цільова настанова, моделювання аудиторії, добір і систематизація матеріалу, написання, редагування й запам'ятання тексту, тренувальне виголошення	2					2
	Стилістичні аспекти дієслівних категорій	2			2		
	Особливості дієвідмінювання	2		2			
	Використання дієприкметників на форми -но, -то в мові	2		2			
	Дієприслівник, особливості творення та правопису	2		2			
	Твір-роздум на морально-етичну тему у публіцистичному стилі	2		2			
	Стилістика прислівника, особливості правопису. Складні випадки правопису різних частин мови	4		2	2		
	Службові частини мови	2	2				
	Прийменник. Особливості правопису та вживання	2		2			
	Сполучник. Особливості правопису та вживання	2		2			
	Тематичний облік знань	2				2	
	Частка. Особливості правопису. Вигук	2			2		
Загальна кількість годин на вивчення дисципліни		46	4	22	12	4	4

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Зміни в групах приголосних	2
2	Стилістичне забарвлення значущих частин слова	2
3	Іменник. Особливості стилістичного вживання граматичних категорій	2
4	Прикметник. Розряди прикметника, особливості творення ступенів порівняння.	2
5	Займенник. Особливості стилістичного вживання	2
6	Стилістичні аспекти дієслівних категорій	2
7	Стилістика прислівника, особливості правопису. Складні випадки правопису різних частин мови	2
8	Частка. Особливості правопису. Вигук	2
	Разом	16

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Практична стилістика і культура мовлення	2
2	Орфоепічні та орфографічні норми. Особливості вимови та правопису голосних звуків	2
3	Вимова і позначення приголосних	2
4	Стилістично нейтральна й експресивно забарвлена лексика	2
5	Лексико-стилістичні синоніми, антоніми, пароніми. Тропи	2
6	Стилістика і фразеологія	2
7	Конспект як різновид стислого переказу висловлювань, що сприймається на слух	2
8	Іменник. Особливості стилістичного вживання граматичних категорій	2
9	Прикметник. Розряди прикметника, особливості творення ступенів порівняння.	2
10	Особливості відмінювання та правопису числівників	2
11	Займенник. Особливості стилістичного вживання	2
12	Особливості дієвідмінювання	2
13	Використання дієприкметників на форми -но, -то в мові	2

14	Дієприслівник, особливості творення та правопису	2
15	Твір-роздум на морально-етичну тему у публіцистичному стилі	2
16	Стилістика прислівника, особливості правопису. Складні випадки правопису різних частин мови	2
17	Прийменник. Особливості правопису та вживання	2
18	Сполучник. Особливості правопису та вживання	2
	Разом	36

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
.	Риторика як наука про переконливе, впливове й ефективне мовлення.	2
.	Публічний виступ. Види підготовки публічного виступу: систематична підготовка й підготовка до конкретного виступу.	2
.	Етапи підготовки промови: вибір теми, цільова настанова, моделювання аудиторії, добір і систематизація матеріалу, написання, редагування й запам'ятання тексту, тренувальне виголошення.	2
	Разом	6

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Теми курсу	Академічний контроль	Термін виконання (тижні)	Кількість балів
I семестр			
Розділ 2. СТИЛІСТИЧНІ ЗАСОБИ ФОНЕТИКИ			
Риторика як наука про переконливе, впливове й ефективне мовлення.	Практичне заняття	VII	12
II семестр			
Розділ 6. МОРФОЛОГІЧНІ ЗАСОБИ. ПРАКТИЧНА СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА МОВЛЕННЯ			
Публічний виступ. Види підготовки публічного виступу: систематична підготовка й підготовка до конкретного виступу.	Практичне заняття	II	12
Етапи підготовки промови: вибір теми, цільова настанова, моделювання аудиторії, добір і	Практичне заняття	VIII	12

систематизація матеріалу, написання, редагування й запам'ятання тексту, тренувальне виголошення.			
--	--	--	--

8. Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів

Оцінювання результатів навчання української мови здійснюється на основі функціонального підходу до навчання курсу української мови, який насамперед має забезпечити студентам уміння ефективно користуватися мовою як засобом пізнання, комунікації; високу мовну культуру особистості; сприяти формуванню громадянської позиції, національної самосвідомості.

Оцінювання результатів навчання мови здійснюється на основі:

а) врахування основної мети, що передбачає різнобічний мовленнєвий розвиток особистості;

б) освітнього змісту навчального предмета, який розподіляється на чотири елементи — знання, вміння й навички, досвід творчої діяльності і досвід емоційно-ціннісного ставлення до світу;

в) функціонального підходу до мовного курсу, який передбачає вивчення мовної теорії в аспекті практичних потреб розвитку мовлення.

Об'єктами регулярної перевірки та оцінювання мають бути:

- мовленнєві вміння й навички з чотирьох видів мовленнєвої діяльності;
- знання про мову й мовлення;
- мовні уміння та навички;
- досвід творчої діяльності;
- досвід особистого емоційно-ціннісного ставлення до світу.

Говоріння та письмо (діалогічне та монологічне мовлення)

Під час перевірки складених студентами висловлювань (діалогів, усних і письмових переказів та творів) ураховується ступінь повноти вираження теми, міра самостійності виконання роботи, ступінь вияву творчих здібностей, особистого ставлення до змісту висловлювання.

Діалогічне мовлення

1. *Перевіряється здатність студентів:*

а) виявляти певний рівень обізнаності з теми, що обговорюється;

б) демонструвати вміння:

— складати діалог відповідно до запропонованої ситуації й мети спілкування;

— самостійно досягати комунікативної мети;

— використовувати репліки для стимулювання, підтримання діалогу, формули мовленнєвого етикету;

— дотримуватися теми спілкування;

— додержуватися правил спілкування;

— дотримуватися норм літературної мови;

— демонструвати певний рівень вправності у процесі діалогу (стислість, логічність, виразність, доречність, винахідливість тощо);

в) висловлювати особисту позицію щодо теми, яка обговорюється;

г) аргументувати висловлені тези, ввічливо спростовувати помилкові висловлювання співрозмовника.

Зазначені характеристики діалогу є основними критеріями при його оцінюванні.

Перевірка рівня сформованості діалогічного мовлення здійснюється таким чином: викладач пропонує двом студентам вибрати одну із запропонованих тем чи мовленнєвих ситуацій (теми чи ситуації пропонуються різного рівня складності), обдумати її й обговорити з товаришем перед групою у формі діалогу протягом 3 - 5 хвилин. Оцінка ставиться кожному зі студентів.

2. *Матеріал для контрольних завдань* добирається з урахуванням тематики соціокультурної змістової лінії чинної програми, рівня підготовки, вікових особливостей та пізнавальних інтересів студентів.

3. *Одиниця контролю*: діалог, складений двома студентами (до 16 – 20 реплік).

4. *Оцінювання*.

Критерії оцінювання

Рівень	Бал	Характеристика складених студентами діалогів
Початковий (бали цього рівня одержують студенти, успіхи яких у самостійному складанні діалогу поки що незначні).	1	У студента виникають значні труднощі у підтриманні діалогу. Здебільшого він відповідає на запитання лише "так" чи "ні" або аналогічними уривчастими реченнями ствердного чи заперечного характеру.
	2	Студент відповідає на елементарні запитання короткими репліками, що містять недоліки різного характеру, але сам досягти комунікативної мети не може.
	3	Студент бере участь у діалозі за найпростішою за змістом мовленнєвою ситуацією, може не лише відповідати на запитання співрозмовника, а й формулювати деякі запитання, припускаючись помилок різного характеру. Проте комунікативна мета досягається ним лише частково.
Середній (балів цього рівня заслуговують студенти, які досягли певних результатів у складанні діалогу за двома - чотирима показниками з нескладної теми, але за іншими критеріями результати поки що незначні).	4	Студент бере участь у діалозі з нескладної за змістом теми, в основному досягає мети спілкування, проте репліки його недостатньо вдалі, оскільки не враховують належним чином ситуацію спілкування, не відзначаються послідовністю, доказовістю; трапляється чимало помилок у доборі слів, побудові речень, їх інтонуванні тощо.
	5	Студент бере участь у діалозі за нескладною за змістом мовленнєвою ситуацією, додержується елементарних правил поведінки в розмові, загалом досягає комунікативної мети, проте допускає відхилення від теми, мовлення його характеризується стереотипністю, недостатньою різноманітністю і потребує істотної корекції тощо.
	6	Студент успішно досягає комунікативної мети в діалозі з нескладної теми, його репліки змістовними, відповідають основним правилам поведінки у розмові, нормам етикету, проте їм не вистачає самостійності суджень, їх аргументації, новизни, лаконізму в досягненні комунікативної мети, наявна певна кількість помилок у мовному оформленні реплік тощо.
Достатній (балів цього рівня заслуговують студенти, які самостійно, у цілому вправно за більшістю критеріїв склали діалог з теми, що містить	7	Діалогічне мовлення студента за своїм змістом спрямовується на розв'язання певної проблеми, змістовним, набирає деяких рис невимушеності; з'являються елементи особистісної позиції щодо предмета обговорення, правила спілкування в цілому додержуються, але ще є істотні недоліки (за 4-ма критеріями): невисокий рівень самостійності й аргументованості суджень, можуть траплятися відхилення від теми, помилки в мовному оформленні реплік тощо.

<p>певну проблему, продемонстрували належну культуру спілкування, проте за деякими з критеріїв (від 2-х до 4-х) їх мовлення ще містить певні недоліки).</p>	8	<p>Студент в основному вправно бере участь у діалозі за ситуацією, що містить певну проблему, досягаючи комунікативної мети, висловлює судження і певною мірою аргументує їх за допомогою загальновідомих фактів, у діалозі з'являються елементи оцінних характеристик, узагальнень, що базуються на використанні прислів'їв і приказок, проте допускаються певні недоліки за кількома критеріями (3-ма).</p>
	9	<p>Студенти самостійно складають діалог з проблемної теми, демонструючи загалом достатній рівень вправності й культури мовлення (чітко висловлюють думки, виявляють вміння сформулювати цікаве запитання, дати влучну, дотепну відповідь, здебільшого виявляють толерантність, стриманість, коректність у разі незгоди з думкою співрозмовника), але в діалозі є певні недоліки за 2-ма критеріями, наприклад: нечітко виражається особиста позиція співбесідників, аргументація не відзначається оригінальністю тощо.</p>
<p>Високий (балів цього рівня заслуговують студенти, які продемонстрували високу культуру спілкування, переконливо аргументуючи свої думки з приводу проблемної теми, даючи можливість висловитися партнеру по діалогу; змогли зіставити різні погляди на той самий предмет, навести аргументи "за" і "проти" в їх обговоренні тощо).</p>	10	<p>Студенти складають діалог за проблемною ситуацією, демонструючи належний рівень мовленнєвої культури, вміння формулювати думки, обґрунтовуючи власну позицію, виявляють готовність уважно і доброзичливо вислухати співрозмовника, даючи можливість висловитися партнеру по діалогу; додержуються правил мовленнєвого етикету; структура діалогу, мовне оформлення реплік діалогу звичайно відповідає нормам, проте за одним з критеріїв можливі певні недоліки.</p>
	11	<p>Студенти складають діалог, самостійно обравши аспект запропонованої теми (або ж самі визначають проблему для обговорення), переконливо й оригінально аргументують свою позицію, зіставляють різні погляди на той самий предмет, розуміючи при цьому можливість інших підходів до обговорюваної проблеми, виявляють повагу до думки іншого; структура діалогу, мовне оформлення реплік діалогу відповідає нормам.</p>
	12	<p>Студенти складають глибокий за змістом і досконалий за формою діалог, самостійно обравши аспект запропонованої теми (або ж самі визначають проблему для обговорення), демонструючи вміння уважно і доброзичливо вислухати співрозмовника, коротко, виразно, оригінально сформулювати свою думку, дібрати цікаві, влучні, дотепні, переконливі аргументи на захист своєї позиції, у тому числі й з власного життєвого досвіду, зіставити різні погляди на той самий предмет; здатні змінити свою думку в разі незаперечних аргументів іншого; додержуються правил поведінки і мовленнєвого етикету в розмові.</p>

Мовне оформлення оцінюють орієнтовно, спираючись на досвід викладача і не підраховуючи помилок (зважаючи на технічні труднощі фіксації помилок різних типів в усному мовленні).

Примітка. Під **мовним оформленням** діалогу, тексту слід розуміти наявність / відсутність порушень лексичних, фразеологічних, граматичних (морфологічних, синтаксичних), стилістичних, орфоепічних, акцентологічних, інтонаційних норм української літературної мови, а також соціальних норм українського мовленнєвого етикету.

Монологічне мовлення

Говоріння (усні переказ і твір), письмо (письмові переказ і твір)

1. Перевіряється здатність студента:

а) виявляти певний рівень обізнаності з теми, що розкривається (усно чи письмово);

б) демонструвати вміння:

— будувати висловлювання певного обсягу, добираючи і впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал (епізод з власного життєвого досвіду, прочитаний або прослуханий текст, епізод з кінофільму, сприйнятий (побачений чи почутий) твір мистецтва, розповідь іншої людини тощо);

— урахувувати мету спілкування, адресата мовлення;

— розкривати тему висловлювання;

— виразно відображати основну думку висловлювання, диференціюючи матеріал на головний і другорядний;

— викладати матеріал логічно, послідовно;

— використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови;

— додержуватися єдності стилю;

в) виявляти своє ставлення до предмета висловлювання, розуміти можливість різних тлумачень тієї самої проблеми;

г) виявляти певний рівень творчої діяльності, зокрема:

— трансформувати одержану інформацію, відтворюючи її докладно, стисло, вибірково, своїми словами, змінюючи форму викладу, стиль тощо відповідно до задуму висловлювання;

— створювати оригінальний текст певного стилю;

— аргументувати висловлені думки, переконливо спростовувати помилкові докази;

— викладати матеріал виразно, доречно, економно, виявляти багатство лексичних і граматичних засобів.

Організація контролю здійснюється за одним з двох варіантів.

Варіант перший: усі студенти виконують роботу самостійно.

Варіант другий: студенти складають висловлювання на основі диференційованого підходу (для початкового рівня пропонуються докладні допоміжні матеріали, для середнього - допоміжні матеріали загального характеру, а для одержання балів достатнього і високого рівнів необхідно написати переказ чи твір самостійно).

Перевірка здатності **говорити** (усно переказувати чи створювати текст) здійснюється індивідуально: викладач пропонує певне завдання (переказати зміст матеріалу докладно, стисло, вибірково; самостійно створити висловлювання на відповідну тему) і дає студентові час на підготовку.

Перевірка здатності **письмово** переказувати і створювати текст здійснюється фронтально: студентам пропонується переказати прочитаний викладачем (за традиційною методикою або самостійно прочитаний) текст чи інший матеріал для переказу або самостійно написати твір.

2. Матеріал для контрольного завдання:

а) Переказ.

Матеріалом для переказу (усного/письмового) можуть бути: текст, що читається викладачем, або попередньо опрацьований текст; самостійно прочитаний матеріал з газети, журналу, епізод кінофільму чи телепередачі, розповідь іншої людини про певні події, народні звичаї тощо (кількість слів для переказу 350 - 450).

Тривалість звучання усного переказу — 3-5 хвилин.

б) Твір.

Матеріалом для твору (усного/письмового) можуть бути: тема, сформульована на основі попередньо обговореної проблеми, життєвої ситуації, прочитаного та проаналізованого художнього твору; а також пропонувані для окремих студентів допоміжні матеріали (якщо обирається варіант диференційованого підходу до оцінювання).

3. *Одиниця контролю*: усне/письмове висловлювання студентів.

Обсяг письмового твору – 3 - 3,5 сторінки.

4. *Оцінювання*.

У монологічному висловлюванні оцінюють його зміст і форму (мовне оформлення). За усне висловлювання (переказ, твір) ставлять одну оцінку — за зміст, а також якість мовного оформлення (орієнтовно, спираючись на досвід викладача і не підраховуючи помилок, зважаючи на технічні труднощі фіксації помилок різних типів в усному мовленні).

За письмове мовлення виставляють також одну оцінку: на основі підрахунку допущених недоліків за зміст і помилок за мовне оформлення, ураховуючи їх співвідношення.

Таблиця 8.2

Рівень	Бали	Характеристика змісту виконаної роботи	Грамотність	
			Орфографія, пунктуація	лексична, граматична, стилістична
Початковий (бали цього рівня одержують студенти, які не досягають значного успіху за жодним з визначених критеріїв).	1	Студент буде лише окремі, не пов'язані між собою речення; лексика висловлювання дуже бідна.	15-16 і більше	9-10
	2	Студент буде лише окремі фрагменти висловлювання; лексика і граматична будова мовлення бідна й одноманітна.	13-14	
	3	За обсягом робота складає менше половини від норми; висловлювання не є завершеним текстом, хибує на непослідовність викладу, пропуск фрагментів, важливих для розуміння думки; лексика і граматична будова збіднені.	11-12	

<p>Середній (балів цього рівня заслуговують студенти, які будують текст, що за критерієм обсягу, повноти відтворення інформації і зв'язності значною мірою задовольняє норму, але за іншими критеріями результати істотно нижчі).</p>	4	Усне чи письмове висловлювання за обсягом складає дещо більше половини від норми і характеризується уже певною завершеністю, зв'язністю; проте є недоліки за рядом показників (до семи), наприклад: характеризується неповнотою і поверховістю в розкритті теми; порушенням послідовності викладу; не розрізняється основна та другорядна інформація; добір слів не завжди вдалий (у разі переказу — не використано авторську лексику).	9-10	7-8
	5	За обсягом робота наближається до норми, у цілому є завершеною, тема значною мірою розкрита, але трапляються недоліки за низкою показників (до шести): роботі властива поверховість висвітлення теми, основна думка не проглядається, бракує єдності стилю та ін.	7-8	
	6	За обсягом висловлювання сягає норми, його тема розкривається, виклад загалом зв'язний, але робота характеризується недоліками за кількома показниками (до п'яти): помітний її репродуктивний характер, відсутня самостійність суджень, їх аргументованість, добір слів не завжди вдалий тощо.	5-6	
<p>Достатній (балів цього рівня заслуговують студенти, які досить вправно будують текст за більшістю критеріїв, але за деякими з них ще припускають ся недоліків).</p>	7	Студент самостійно створює достатньо повний, зв'язний, з елементами самостійних суджень текст (у разі переказу — з урахуванням виду переказу), вдало добираються лексичні засоби (у разі переказу — використовує авторські засоби виразності, образності мовлення), але в роботі є недоліки (до чотирьох), наприклад: відхилення від теми, порушення послідовності її викладу; основна думка не аргументується тощо.	4	5-6
	8	Студент самостійно буде достатньо повне (у разі переказу — з урахуванням виду переказу), осмислене, самостійно і в цілому вдало написане висловлювання, проте трапляються ще недоліки за певними показниками (до трьох).	3	
	9	Студент самостійно буде послідовний, повний, логічно викладений текст (у разі переказу — з урахуванням виду переказу); розкриває тему, висловлює основну думку (у разі переказу — авторську позицію); вдало добирає лексичні засоби (у разі переказу — використовує авторські засоби виразності, образності мовлення); однак припускається окремих недоліків (за двома показниками): здебільшого це відсутність виразної особистісної позиції чи належної її аргументації тощо.	1 + 1 (негруба)	

Високий (балів цього рівня заслуговують студенти, які вправно за змістом і формою будують текст; висловлюють і аргументують свою думку; вміють зіставляти різні погляди на той самий предмет, оцінювати аргументи на їх доказ, обирати один з них; окрім того, пристосовують висловлювання до особливостей певної мовленнєвої ситуації, комунікативного завдання).	10	Студент самостійно буде послідовний, повний (у разі переказу — з урахуванням виду переказу) текст, урахує комунікативне завдання, висловлює власну думку, певним чином аргументує різні погляди на проблему; (у разі переказу — зіставляє свою позицію з авторською), робота відзначається багатством словника, граматичною правильністю, додержанням стильової єдності і виразності тексту; але за одним з критеріїв допущено недолік.	1	3
	11	Студент самостійно буде послідовний, повний (у разі переказу — з урахуванням виду переказу) текст, урахує комунікативне завдання; висловлює власну думку, зіставляє її з думками своїх одногрупників (у разі переказу — враховує авторську позицію), уміє пов'язати обговорюваний предмет з власним життєвим досвідом, добирає переконливі докази для обґрунтування тієї чи іншої позиції з огляду на необхідність розв'язувати певні життєві проблеми; робота в цілому відзначається багатством словника, точністю слововживання, стилістичною єдністю, граматичною різноманітністю.	1 (негруба)	2
	12	Студент самостійно створює яскраве, оригінальне за думкою висловлювання відповідно до мовленнєвої ситуації; аналізує різні погляди на той самий предмет, добирає переконливі аргументи на користь тієї чи іншої позиції, усвідомлює можливості використання тієї чи іншої інформації для розв'язання певних життєвих проблем; робота відзначається багатством слововживання, граматичною правильністю.	—	1

Під час виведення єдиної оцінки за письмову роботу до кількості балів, набраних за зміст переказу чи твору, додається кількість балів за мовне оформлення, і їхня сума ділиться на два. При цьому, якщо частка не є цілим числом, то вона заокруглюється в бік більшого числа.

Оцінювання мовних знань і вмінь

Видами оцінювання навчальних досягнень студентів з української мови є *поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація*.

Поточне оцінювання – це процес встановлення рівня навчальних досягнень студентів в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками

відповідно до вимог програми.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завданнями є встановлення й оцінювання рівнів розуміння й первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь та навичок. Формами поточного оцінювання є індивідуальне, групове і фронтальне опитування; виконання студентами різних видів письмових робіт; взаємоконтроль студентів у парах і групах; самоконтроль тощо.

Для контрольної перевірки використовуються завдання тестового характеру, складені на матеріалі слова, сполучення слів, речення, груп пов'язаних між собою речень. Одиницею контролю є вибрані студентами правильні варіанти виконання завдань тестового характеру та самостійно дібрані приклади.

Оцінювання здійснюється таким чином, щоб за зазначену вище роботу студент міг одержати від 1 бала (за сумлінну роботу, яка не дала задовільного результату) до 12 балів (за бездоганно виконану роботу).

Виведення підсумкового (семестрового) бала

Підсумковий бал ставиться в кінці кожного семестру. Він узагальнено відображає знання студента з мови.

Контрольна перевірка здійснюється фронтально або індивідуально.

Підсумкова форма контролю – екзамен, який є обов'язковим при проведенні Державної підсумкової атестації.

9. Методи навчання

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

а) за джерелом інформації:

✓ словесні і лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій, семінари, пояснення, розповідь, бесіда;

✓ наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація;

✓ практичні: вправи.

б) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні;

в) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі;

г) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача, самостійна робота студентів з книгою.

2. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: дискусії, створення ситуації пізнавальної новизни, створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

10. Методичне забезпечення курсу

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Навчальні посібники.
3. Робоча навчальна програма.
4. Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного оцінювання навчальних досягнень студентів.
5. Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).
6. Роздатковий матеріал до тем, схеми, таблиці, тестові завдання.
7. Питання для самоконтролю за темами.

11. Очікувані результати

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть **володіти знаннями:**

- орфоепічних, орфографічних, лексичних, граматичних, стилістичних норм сучасної української мови;
- етикету спілкування;
- особливостей професійного спілкування;
- основ культури усного та писемного мовлення;
- термінів мовознавства;

- функціональних стилів і типів мовлення;

Аналізувати:

- мовознавчу термінологію, мовні явища та застосовувати її у різноманітних комунікативних процесах;
- мовлення один одного з урахуванням орфоепічних, орфографічних, лексичних, граматичних та стилістичних норм сучасної української літературної мови.

Редагувати:

- словосполучення, речення та тексти різних функціональних стилів мовлення

Складати:

- публічні виступи, твори, дотримуючись етикету спілкування, використовуючи прийоми новизни та проблемні ситуації;
- детальні перекази запропонованих викладачем текстів та власні висловлення, спираючись на норми мови, використовуючи програмні твори з української літератури.

Добирати:

- літературу і додаткову інформацію відповідно до теми;
- стилістично вмотивовані мовні засоби для створення власних висловлень;
- синоніми, пароніми, омоніми, антоніми та фразеологізми для урізноманітнення і збагачення свого мовлення;
- стилістично правильні висловлювання для дотримання культури спілкування;
- мовні одиниці при написанні текстів відповідно до правил правопису;
- пунктограми при написанні творчих робіт згідно з пунктуаційними нормами української мови;
- методи та мовні засоби для розширення сфери функціонування української мови як державної.

12. Рекомендована література

Основна

1. Гуйванюк Н.В. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: Навч. посібник / Н.В. Гуйванюк, О.В. Кардащук, О.В. Кульбабська. – Львів: Світ, 2011. – 304 с.
2. Колоїз Ж.В. Сучасна українська літературна мова: Збірник завдань для лабораторних робіт / Ж.В. Колоїз, Н.М. Малюга, В.В. Явір. – Київ: Знання, 2010. – 356 с. – (Вища освіта ХХІ століття).
3. Пентилюк М.І. Українська мова: Підручник-комплект /М.І. Пентилюк, О.В. Іващенко. – К.: Ленвіт, 2010. – 352 с.
4. Плющ М.Я. Граматика української мови. Морфеміка. Словотвір. Морфологія. – К.: Вища школа, 2005. – 316 с.
5. Сучасна українська літературна мова: Підручник /М.Я. Плющ, С.П. Бевзенко, Н.Я. Грипас; За ред. М.Я. Плющ. – 7-е вид., стер. – К.: Вища шк., 2009. – 430 с
6. Сучасна українська мова: Підручник /О. Пономарів, В. Різун, Л.Ю. Шевченко; За ред. О. Пономарева. – К.: Либідь, 2005. – 488 с.
7. Сучасна українська мова. Синтаксис: Навч. посіб. /С.П. Бевзенко, Л.П.Литвин, Г.В. Семеренко. – К.: Вища школа, 2005. – 270 с.
8. Українська мова: 11 кл. Тексти переказів із творчими завданнями для державної підсумкової атестації /Уклад.: Л.І.Мацько, Л.М.Мацько, О.М.Калита. – К.: Генеза, 2008. – 128 с.
9. Ужченко В.Д. Сучасна українська мова. Збірник вправ і завдань: Навч. посіб./ В.Д. Ужченко, Т.П. Терновська, Т.С. Маркотенко. – К.: Вища шк., 2006. – 286 с
10. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: Підручник /К.Ф. Шульжук. – К.: ВЦ Академія, 2004. – 408 с. – (Серія "Альма-Матер").
11. Фурдуй М.І. Українська мова. Практикум з правопису: Навч. посібник /за ред. В.В.Різна. – К.: Либідь, 2012. – 272с.
12. Ющук І. П. Українська мова. – К.: Либідь, 2004. – 640 с.

Додаткова

1. Заболотний О.В. Синтаксис і пунктуація на уроках української мови: Навч. посіб. для вчителів, учнів, абітурієнтів. - Кам'янець-Подільський: Абетка, 2002.- 136с.
2. Загнітко А.П. Український синтаксис (науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс) Ч.2: Навч. посібник/ А.П. Загнітко. - Київ: ІЗМН, 2010. –240 с
3. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови. – К.: НМКВО, 2011. – 396 с.
4. Козачук Г. О. Українська мова. Практикум: Навч. посібник. – К.: Вища школа, 2005. – 398 с.
5. Лисаченко Л.А., Маленко О.О. Українська мова. Практикум. 10-11 класи. – Х.: Вид. група «Основа», 2010. – 302с.

6. Литвин І.В., Литвин С.І. Сучасна українська мова в схемах і таблицях: Навч. посібник. - 2.вид. - К. : А.С.К., 2005. - 95с.
7. Шевчук С.В., Лобода Т.М. Практикум з української мови: Модульний курс: Навч. посібню – К.:Вища шк., 2006. – 326с.
8. Шевчук С.В. Українська мова: Збірник диктантів: Навч. посіб. для учнів 10-11 кл.- 2-ге вид., допов. – К.: Арій, 2007. – 232с.
9. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: Навч. посіб. – К.: Вища шк., 2007. – 823с.

Словники

1. Білоус М., Сербенська О. Екологія українського слова. Практичний словник - довідник. – Львів: Вид. центр ЛНУ імені Франка, 2005.- 88с.
2. Бобух Н.М. Словник антонімів поетичної мови: Навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / Київський міжнародний ун-т. . К. : ВПЦ КиМУ, 2004. . 298с.
3. Бурячок А. А. Словник синонімів української мови: У 2 т. / НАН України; Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні / А.А. Бурячок (ред.) . К. : Наукова думка, 1999.
4. Бурячок А.А. Орфографічний словник української мови. . К. : Наукова думка, 2002. . 460с.
5. Бусел В.Т. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – К., Ірпінь: ВТФ «Перун», 2001. – 1440 с.
6. Великий зведений орфографічний словник сучасної української лексики: 253 000 слів / В.Т.Бусел (авт., кер. проекту та головн. ред.), В.Т. Бусел (уклад.). - К. ; Ірпінь Перун, 2004. - 887с.
7. Вусик О.С.Словник українських синонімів /А.М.Поповський (ред.). - Д. : Січ, 2000. - 424с.
8. Демська О. М., Кульчицький І. М Словник омонімів української мови / Міжнародний фонд "Відродження". - Львів : Фенікс, 1996. - 223с.
9. Калашник В.С., Колоїз Ж.В. Словник фразеологічних антонімів української мови. - 3. вид., доп., випр. - К. : Довіра, 2006. - 349с.
10. Культура мови на щодень/ Н.Я.Дзюбишина-Мельник, Н.С.Дужик, С.Я.Єрмоленко та ін.-К. :Довіра, 2000.-169с.
11. Мазурик Д. Нове в українській лексиці: Словник-довідник. – Л.: Світ, 2002. – 231 с.
12. Новий орфографічний словник української мови: Граматика в таблицях : 50000 слів / О.А. Амагуні (голова ред. - худож. ради). - К. : Аконтіт, 2005. - 414с.
13. Орфографічний словник української мови для школяра. А-Я: Близько 50 000 слів / Н.О.Кошманенко (уклад.). - К. : А.С.К., 2003. - 560с.
14. Полюга Левко Михайлович. Словник синонімів української мови. - 2.вид. - К. : Довіра, 2006. - 477с.
15. Полякова Л.О. Український орфографічний словник з граматичними таблицями+ короткий правописний коментар: 80000 слів. — Х. : ТОРСІНГ ПЛЮС, 2006. — 496с.

16. Словник символів культури України /За заг. ред. В.П.Коцура, О.І.Потапенка, М.К.Дмитренка.-К.:Міленіум, 2002.-260с.
17. Словник антонімів української мови / За ред. Л.С. Паламарчука. – Вид. 2, доп. і випр. – К.: Довіра, 2001. – 275 с.
18. Ставицька Л. Короткий словник жаргонної лексики української мови. – К.: Критика, 2003. – 336 с.
19. Струганець Л. Культура мови. Словник термінів. - Тернопіль: Навчальна книга – Богдан.-2000.-87 с.
20. Україна в словах. Мовокраїнознавчий словник-довідник /Упор. і кер. Н.Данилевська. - К.: Вид-во "Просвіта", 2014.- 704 с.

VIII. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

«Українська мова»

I семестр

Разом: 36 год.: лекції – 8 год., сем. – 4 год., практи. – 16 год., ТОЗ – 6 год., с.о. – 2 год.

Розділ	Вступ		Стилістичні засоби фонетики				Стилістичні засоби лексикології, фразеології				Словотворчі засоби стилістики	Сприймання чужого мовлення. Відтвор. готового тексту	
	Теми лекцій	Мова як суспільне явище. Українська мова в Україні	Практична стилістика і культура мовлення	Фонетика і культура мовлення			Слово як одиниця мови						
Теми семінарських занять					Зміни в групах приголосних						Стилістичне забарвлення значущих частин слова		
Теми практичних занять				Орфографічні норми. Вимова приголосних та їх правопис		Вимова і позначення приголосних		Стилістично нейтральна й експресивно забарвлена лексика	Лексико-стилістичні синоніми, антоніми, пароніми. Тропи	Стилістика і фразеологія	Текст як одиниця мовлення	Основні орфограми в префіксах і суфіксах	Конспект як різновид стилістичного переказу висловлювань, що сприймаються на слух
Види поточного контролю						Диктант граматичним завданням					Докладний переказ тексту	Диктант з граматичним завданням	
Самостійна робота				Риторика як наука про переконливе, впливове й ефективне мовлення									
Види підсумкового контролю	Семестрова контрольна робота												

II семестр

Разом: 42 год.: лекції – 4 год., сем. – 12 год., практи. – 22 год., ТОЗ – 4 год., с.о. – 4 год.

Розділ	Теми лекцій	Теми семінарських занять	Теми практичних занять	Види поточного контролю	Види підсумкового контролю
Морфологічні засоби. Практична стилістика і культура мовлення	Вступ. Предмет морфології				Іспит
		Іменник			
			Правопис іменників		
		Прикметник			
			Числівник		
		Займенник			
			Правопис займенників		
				Редагування тексту	
		Стилістичні аспекти дієслівних категорій			
			Дієвідміна дієслів		
			Використання дієприкметників та форм -но, -то в мові		
			Дієприслівник		
			Твір-роздум на морально-етичну тему у публіцистичному стилі		
		Прислівник			
			Правопис прислівників		
		Службові частини мови			
			Прийменник		
			Сполучник		
				Диктант з граматичним завданням	
		Частка. Вигук.			